

ספר

מכתב מאליהו

כרך שני

מאת

רבנו הגה"צ מרן אליהו אליעזר דסלך זצ"ל

מבחר מתוך כתביו בתורת המוסר וההשקפה

אברהם ומלך סדום

כתוב בפ' לך לך: "ויאמר אברהם אל מלך סדום הרמתי ידי אל ה' א' ליתן קונה שמים וארץ". קונה שמים וארץ היא בחינת "קונה הכל" אשר בר ביארנו את גדרה שהיא ההכרה הברורה שכל מה שיש בבריאה — כל ניתן ככלים לאדם להכיר על ידיהם את בוראו ולעבדו. הבחנה זו היא ניח השם 'א' עליון", פירוש: תוקף החסד העליון, כי דבר זה בעצמו הוא סד נורא למעלה מהשגתנו, שנתן הקב"ה מקום להסתר היותר חשוך, והשפיע ו בכל פרטיו ונקודותיו את אפשרות הכרתו ית', והכל למענינו כדי שנוכה הידבק בו. וכן פירש הגאון ר' חיים מוואלאזין ז"ל את מאמר ר' יוחנן "כל קום שאתה מוצא גדולתו של הקב"ה שם אתה מוצא ענותותו", כי גדולתו יא מדת חסדו ית' (כד' רש"י דברים ג: כ"ד "את גדלך — זו מידת טובך") :עצם חסדו ית' מתגלה ענותותו, כי עצם גדולת חסדו ית' מתבטאת בזה — ומסתיר כבודו ית' כדי לתת מקום לעבודתנו כנ"ל.

שבירת הכלים בעלייה

ישנם כמה מיני כלים שהאדם יכול להשתמש בהם לשם עלייתו הרוחנית. כלים משתנים לפי דרגת עבודתו, ולפעמים גם מתבטלים כשמגיע לדרגה שאין לו עוד צורך בהם. למשל תינוק מורזים אותו ללמוד על ידי זה ומבטיחים לו ממתקים או מטבע. נער יותר גדול מושכים אותו על ידי ציורי נכבוד שיהא לו אם יצליח בלמודו, ואז אבדה חשיבותם של האמצעים וקודמים — בטלו הכלים האלה. ואם יבוא לדרגת לימוד לשמה או בטל גם ושלא-לשמה של כבוד שהשתמש בו מקודם. אולם שבירת הכלים כזו היא ניקונם, שלכך נוצרו לעזור את האדם בעבודתו עד שלא יצטרך להם עוד. כיון שבא האדם למדה זו אז השיגו גם הכלים תכליתם ונתקנו.

חמשה חומשי תורה

עם המש מגילות

תורה תמימה

מתורה שבכתב עם תורה שבעל פה

על פי קביעות הבור ררשה ומאמרי חז"ל בראבה ואגדה אשר בש"ס בבלי זירושלמי, ספרא ספרי, תוספתא ומכילתא. אדרין ומסכתות קמנות וכו' ונלחמש מגילות גם קיצור הדרשות ממדרש רבח. ספך ונראה לכל זאת ומלך: החיותות בעניני בחורה שבכתב, עם באור אריך לפרש ולבאר טעם הדרשות על פי יסודי דרכי הדלמד ומשפטי הלשון, ועם חרשים ובאורים בבירור הדלכה המבאר, והכל כדרך קצהו ובסגנון קל ולשון צהי.

אספיו ומחביו, פרשני ובאורי, בחסדי ה' אורי, ברוך הלוי עפשטיין ספינסק.

פן שגם כפי הגאון רבי יחיאל מיכל הלוי שיליש אב"ד רפי באוורדרק י"ז.

הכלים קנויים לשי"ת

אברהם אבינו אמר: "הרמתי ידי אל ה'", ידוע שידים הם בחינת הכלים ; כי הידים הם כלי הפעולה. "הרמתי ידי אל ה'" פירושו שאברהם אבינו הביא את כל כליו — כל מדותיו — לתיקונם, וכבר אמרו חז"ל שהשלים עם היצר הרע (עי' נדרים ל"ב:). פירוש: שכל הסתת היצר לא היתה אצלו בגדר רצון ושאיפה אלא ראה בה רק אפשרות ונתינת מקום לעבודת ה', כי בלא עקיצת יצר הרע הלא לא היתה לו בחירה.

על פי זה יש להבין מה שאמר למלך סדום: "אם מחוט ועד שרוך נעל ואם אקה מכל אשר לך ולא תאמר אני העשרתי את אברם". לכאורה נראה זה כהבעת מדה רעה ח"ו, כלומר: "איני רוצה להיות משועבד לך בהכרת הטוב, ואינני יכול לסבול שאתה תתפאר עלי שהעשרתני". כוונה כזו היתה רחוקה מאד ממשכת אברהם אע"ה, ועל כן הקדים לומר "הרמתי ידי", להראות שלא היתה טענתו מצד מדותיו כלל, כי כל מדותיו משועבדות היו לגמרי לה'. אלא אם נביט בעין חודרת נראה שמלך סדום היה משולל מכל מדות טובות. הרי אברהם אבינו מטר נפשו להצילו מארבעת המלכים שהיו חזקים מכל הענקים והרפאים שבארץ ישראל, כי כבר הכו את כולם קודם שיצאו מלכי סדום ועמורה לקראתם, וגם הם לא היו יכולים לעמוד נגדם. והוא שם נפשו בכפו לרדוף את העריצים האלו בחבורת אנשים מועטים והציל את מלך סדום ממצב מיואש. ואם כן היה לו למלך ההודות למושיעו על ברכיו, לחבקו ולנשקו! אבל לא מצינו שאמר לו שום דבר של תודה. רק מלכי־צדק, הוא שם בן נח זקן אברהם אבינו, שלא מצינו שהותקף כלל על ידי המלכים. הוא נתן לו ברכה ותהילה. וגם מזה לא למד מלך סדום כלל, אלא פתח מיד במשא ומתן: "תן לי הנפש והרכוש קח לך". כלומר "אף על פי שמצד הדין הכל שלך שהרי כבשתו במלחמה, אף על פי כן תתן לי לכל הפחות את אנשי, ורק הרכוש תעצור לך". האם זו הדרך לפתוח לדבר למי שעשה לו טובה גדולה ונוראה כזאת להצילו מאבדון במסירת נפש !?! הלא כבר ניכרת כאן מדת סדום בכפיית טובה הבולטת. ועל כן השיב לו אברהם אבינו: "לא אקה ממך כלום, כי אם לא אעשה כן אז תשיאך מדת הנטילה גם כן לומר שעשית לי טובה והעשרתני במה שעכבתי מצד הדין". נמצא שאברהם אע"ה ראה שמלך סדום אובד ושוקע במדותיו הרעות, ונכמרו רחמיו עליו עד שרצה ללמדו מדות טובות; וכל טענתו היתה רק מצד החסד והרחמנות עמו. כך מתנהג מי שמדותיו עצמן קנויות לשי"ת ומשועבדות לו לגמרי, כנ"ל.

ספר

חכמה ומוסר

ספר שלם בתורת היראה והמוסר, כלליה ופרטיה. מגלה עמוקות בכחות הנפש, הכרת עצמו, דרכי המדות ותקנון בהלכתא גבירתא ע"פ התורה. מלמד להועיל להבין דברי חז"ל וצורת התורה לאמתה באור חכמה ומוסר יתלכזו יחדיו ולא יתפרדו. מאמרים חוצבים להבות אש ביסודות הדת והאמונה, מלהיכים הלבבות ללמוד היראה והמוסר.

מעשה ידי האדם הגדול בענקים אשר דלה דלת והשקה מותרת רבו הגאון רשכבה"ג קה"ש ישראל מסל'נט וצוקללה"ה ותעמיד תורה ויראה בישראל רב רכנן ומאר הגולה רב האי גאון סבא קרישא סקלס סרנא ורבינא ר' שמחה זיסל זיוו וצוקללה"ה — ערוכים בכתב יד קדש —

הנתחל כהצאה האויר לזרות ע"י עפרת ראשנו אור עולם אמ"ר הגה"ח סרנ' ר' ירוחם הלוי ליוואוויץ וצוקללה"ה

גמר ונשלם
ניו יורק, תשי"ז

ספר

חבר מאמרים

דעת חכמה ומוסר

כתביו של רבנו הגאון החסיד אור עולם מרו ירוחם הלוי ליוואוויץ וצוקללה"ה

ומזה יצא לנו הערה נכבדה להבין מה שאמרו ז"ל בהנהגת הצדיקים. מובא ברמב"ן בפ' לך על פסוק הרימותי ידי אל ה' (יד, כב), וז"ל הוא לשון שבועה מרים אני ידי לא' עליון וכי' וכן מצאתי בסיפרי מצינו בכל הצדיקים שמשביעין את יצרן שלא לעשות ע"כ. מה נורא הדבר, אברהם אבינו ע"ה אשר הוא היה בקור החסד, וידוע מה שספרו לנו אודות ביתו של אאע"ה. וגם במעשה י"ה הלא היה הכל שלו, בדין כבוש מלחמה. וכאשר בקשו מלך סדום שיחזיר לו את הנפשות אמר ואת הרכוש קח לך. מצד כי הכל שלו בדין גמור. ואאע"ה מרוב נדבת לבו וחסידותו, ומפני שיתקדש ש"ש, לבל יאמר אני העשרתי את אברם, השיב לו אם אקה מכל אשר לך מחוט ועד שרך נעל.

ספר

דעת תורה

לימודי מוסרי התורה מאת רבנו הגאון החסיד אור עולם מרו ירוחם הלוי ליוואוויץ וצוקללה"ה אשר לימד לרבים בישיבה הקדושה רביי

אל תאמין בעצמך

הרימתי ידי אל ה' א"ל עליון (יד, כב). וברש"י: הרימותי ידי לשון שבועה. וברמב"ן: וכן מצאתי בסיפרי מצינו בכל הצדיקים שמשביעין את יצרן שלא לעשות. — שדרכן של צדיקים להשביע יצרם, ואחרי כל החשבונות הרבים שהיו לאאע"ה שלא לקחת מאומה מסדום, הנה לא סמך על עצמו כי אם על ידי שבועה.

קצה

יצר לב האדם רע

יען כי באתי בכתובים, פטור בלא כלום
אי אפשר, ואכתוב לכם במחשבתי
עתה.

השמרון לכם פן יפתה לבבכם וסרתם וגו'?, הזוהירה לנו התורה בהתראה, להשמר בפתויי הלב, אף שידמה לך כי דבר קל הוא, לכאורה, אבל יצר לב האדם רע מנעורי'! וכונת הלב להכשילו ברשתו, סדחי אל דחי, ח"ו, עד שלבסוף וסרתם ועבדתם א' אחרים וזשתחוו' וגו', ולכן דרכן של צדיקים לחשוך עצמן תמיד' אף שהוא רחוק מהתאוה או החמדה ההיא, עכ"ז יחשוך עצמו פן יפתנו לבו עוד ועוד, לא כן דרכן של פשוטים, אינו בקי כמטיב לבו, לחשוך את לבו הרע מנעורי'.

(א) שם ג, יח (ב) שם ש ט ג) דברים יא, טו ד) בראשית ח, כא ה) ע"י כרמב"ן שם יד, כב כשם הספרי ו) יחזקאל טז, מט ז) בראשית יד, כג

ולוא ראינו זאת לא האמננו. חסידות ונדיבות כזאת, לבלתי ליהנות מדברים המותרים, אף מחוט ומשרך נעל. אפילו אשניריל ניט! היש לנו ציור עד כמה לא היה כסף נחשב לו למאומה. ובפרט נגד קדוש ש"ש. ובכ"ז קודם כל המעשים נשבע בשם ה', ולא האמין א"ע, וחשד א"ע פן לא יכול לכבוש את יצרו, אשר בל"ס היה חלל בקרבו. ולא היה לו שום יצר. ובכ"ז אמרו ז"ל דרכן של צדיקים להשביע את יצרן, ודוק אז, אחר השבועה, היה בטוח בקרבו שלא יהנה מהכסף. מה נורא הדבר מאוד. אין זאת כ"א כאשר כתבתי, כי זאת למוד הוא ארעסטאנט. בלבו הוא חפץ למלאות רצונו. אכן הוא חבוש בחבלים. יהיו מה שיהיו. ולכן דרכן של צדיקים לירא מאוד, אם רואים לפעמים כי החבלים אינם כפולים. היינו כי אין רואה, ואין שוטר. וגם איזה צד היתר. כידוע דרכן של מורי היתירא. וכשרואים שעומדים במצב כזה. אז תיכף נופל עליהם אימה ופחד פן יגנבו. כי יודעים את רצונם העז לכל רע. ולכן משביעים את יצרן. ורק אז, אחר השבועה, שהיא המורה להם מאוד, אוי בטוחים המה. מהארעסטאנסקע כחות של אדם.

ונמצינו למדין לנו לעצמינו, שאם צדיקים דרכן צו לייגען שלעסער אויף שלעסער א"כ אצ"ל „מי שנצטרע נפשו והוחזק לרעתו וקדמה". [זהו לשון הרמב"ם באבות]. ועד כמה אין לנו עצה אחרת, כ"א לבקש כל העצות איך צו לייגען אייזענס אויף אייזענס. לבל נאמין עצמינו במקום שהחבלים אינם כפולים.

הוא מה שאמרו חז"ל „דרכן של צדיקים להשביע את יצרם", כי הצדיקים מתוך ידיעתם את היסוד שמן הנמנע הוא להרוג את היצר לגמרי שלא יוכל עוד לעמוד לתחיה, ואף שאצל אאע"ה בדואי כבר היה היצר הרוג ממש, שאם בדוד המע"ה נאמר (תהלים קט, כב) „ולבי חלל בקרבי", וברש"י (ב"ב יז.) כתוב: יצר הרע מת בקרבי, הנה ודאי שכן היה גם כן אצל אאע"ה, (עיי"ש בגמ'), אולם בידעם את ה.א.ל תאמין בעצמך" — כי סוכ"ס ייתכן ויעמוד היצר לתחיה, על כן לא סמכו על עצמם לעולם, ודרכן להשביע את יצרם, כי ידעו שעל ידי שבועה זו שוב לא יעמוד היצר לתחיה אצלם.

היצא מזה: אדם יכול לעשות מעשה צדקות גדול מאוד, ואפילו מעשה של שבירת הרצון הכיגדול, אבל אם אך אינו עושה באופן של „דרכן של צדיקים להשביע את יצרם" — עדיין אינו בטוח כלל וכלל מה שיוכל לעשות עוד באמצע הדרך ! אדם יכול לעמוד על יסוד זה מהרגעים הטובים שלו; לכאורה הוא מסכים כבר בהסכמה גמורה לעשות איזה דבר טוב — ואחרי רגע אחד כבר אחר הוא, וכבר הכל נשכח ממנו. אותם בני הישיבה שנמנעו השנה מלנסוע למעונות הקיץ הרי עשו פעולה גדולה בזה, כי אפילו אם לא היה בזה אלא גדר שגדור עצמם שלא לחקות את העולם — דיינו ! הלא חז"ל אומרים (רש"י, דברים טו, כב) כי מצבה היתה אהובה לפני המקום, וזכיון שנהגו בה עכו"ם נעשתה שנואה לפני המקום, הרי מ.אהובה" ממש נעשתה „שנואה" וואולם, אם אדם לא יתנהג בענין זה לפי היסוד של „דרכן של צדיקים להשביע את יצרם" — יתכן עוד שיוכל להפוך את הקערה על פיה, ויוכל עוד לעשות יותר גרוע מאשר אם היה נוסע להבראה...

אור הצפון

מאמרי מוסר בעקבות שיחותיו של הגה"צ מרן נתן צבי פינקל ז"ל (הסבא מסלובודקה)

חלק ראשון

מסודר לפי פרשיות חומש בראשית

מסופר בתורה שלאחר שאברהם ניצח את ארבעת המלכים, הציע לפניו מלך סדום: «תן לי את הנפש והרכוש קח לדך» (בְּרָאשִׁית יד). ואמנם לפי ההלכה ולפי נוהגי העולם הגיע רכוש סדום לאברהם, כי הלא נפל לשלל בידי המלכים המנצחים והם זכו בו מדין כיבוש מלחמה. ולאחר שאברהם ניצח את המלכים האלה והציל את הרכוש הזה מידם, הרי עבר לרשותו של אברהם בקנין גמור. ולא עוד אלא שמלך סדום ויתר לו מרצונו הטוב על רכושו והציע לפניו, כאמור, שיקח אותו לעצמו (ראה לעיל עמ' קיד).

אולם אברהם אבינו שנכנס למלחמה זו ותרף את נפשו למות על מצות פריזון שבויים כדי להציל את לוט אחיו, בא לידי הכרה שאין לו ליהנות כלום ממצוה זאת והחליט לעשות לפנים משורת הדין ולהחזיר את כל השלל למלך סדום. ולא הסתפק אברהם בהחלטה בלבד, כי חשש שמא יתקפהו פתאום היצר של חמדת ממון ולא יוכל לעמוד בגדו, ומיד קפץ ונשבע למלך סדום: «הרמותי ידי אל ה' אל עליזן קונה שמים וארץ אם מחוט ועד שרוך נעל ואם אקח מכל אשר לך».

והנה מופלא הדבר מאד, כי הלא אברהם הגיע לידי ההלטתו להשיב את הרכוש למלך סדום מבלי כל ציווי והשפעה משום צד כי אם מתוך תבונת עצמו, מתוך הכרתו השכלית הגדולה ודעתו הרחבה, ובכל זאת לא סמך על הכרתו ודעתו ומצא מקום לחוש שמא יצרו יתגבר על שכלו עד שראה הכרח לעשות סייגים לנפשו ולגדור את עצמו בשבועה חמורה בשם ה' שלא יהנה מרכוש סדום. ולא רק מצא לנחוץ להישבע כדי לגדור את נפשו משלל של אבנים טובות ומרגליות, שיש בו משום נסיון גדול, אלא לא האמין בעצמו שעם כל הכרתו החזקה יוכל לעמוד בפני נסיון אף לגבי הנאה פעוטה של איזה חוט או איזה שרוך נעל, שאין אדם מתאזה להם כלל ואיש חשוב מתבייש להתכופף ולהרימם מן הארץ. וראה צורך להרים את ידו לה' בשבועה להסתייג גם מחפצים קלים כאלה.

ספר

אור יהל

מאמרי מוסר, דעת ויראת ד' לפי סדר פרשיות התורה מאת רבנו הגה"צ

מרן יהודה ליב חסמן זצוק"ל

מטל רחמי ביישיבת חברון "כנסת ישראל" (אבי"ר ורי"ט שטויצין)

יוצא לאור בפעם הראשונה נרשמו נערכו וסודרו בהרחבה והטעמה

ע"י זעירא דמן חבריא

שלום מרדכי הכהן שברדן

קידוש ה' ותנאים *

„ויאמר מלך סדום אל אברם תן לי הנפש והרכוש קח לך, ויאמר אברם אל מלך סדום הרמותי ידי וגו' אם מחוט ועד שרוך נעל וגו' ולא תאמר אני העשרתי את אברם», ופירש"י: ולא תאמר אני העשרתי וגו', שהקב"ה הבטיחוני לעשרני, שנאמר ואברכך וגו'.

הנה מפורש בכתוב שלא ה' לאברהם אבינו ע"ה טעם אחר שלא ליקח אלא מפני זה שלא יאמר מלך סדום אני העשרתי את אברם. ויש להתבונן האיך יתכן שיאמר כן? הרי כל המלחמה הלזו יצאה מדרך הטבע לגמרי וכולה בדרך נסיה, צא וראה בכתוב: „ויצא מלך סדום ומלך עמורה וגו' ויערכו אתם מלחמה בעמק השדים, את כדרלעומר מלך עלים ותדעל מלך גוים וגו' ארבעה מלכים את החמשה». וברש"י: ארבעה מלכים וגו', ואעפ"כ נצחו המועטים, להודיעך שבגורים היו ואעפ"כ לא נמנע אברהם מלרדוף אחיהם.

והרי לפנינו כי גם חמשה מלכים אלו נפלו לפני ארבעה המלכים כי בגורים וחזקים היו, וכ"ש אדם יחיד – אף אם כנובה ארוים גבוה – האיך יוכל הוא ועבדו אליעזר לנצחם בטבע ?! ואכן זה ה' בחשבון הפשוט אצל עוג, כמ"ש:

ויש לציין כאן את זהירותו המופלאה של אברהם אבינו בעניני גזל. בתחילת אותה הפרשה כתוב : «ויהי ריב בין רועי מקנה אברהם ובין רועי מקנה לוט» (שם יג), ופירושו חז"ל שהריב בין רועים אלה היה בזה ש„בהמתו של אברהם היתה יוצאת זוממה ובהמתו של לוט לא היתה יוצאת זוממה, ואמרו להם רועי אברהם: הותר הגזל וכי' (ראה מד"ר שם). אמנם רועי לוט מצאו היתר לזה, כפי שמשופר שם, אבל אברהם לא הסכים להיתר זה, ולאחר שרועי לוט לא נשמעו להם החליט אברהם להתרחק מלוט ואמר לו : „הפרד נא מעלי, אם השמאל ואימנה ואם הימין ואשמאליה». אברהם חשש להימצא במחיצה אחת עם לוט משום שלא דקדק בעניני גזל, ודרש ממנו שיתרחק ממנו לצד אחר של העולם, אם האחד ילך לשמאל ילך השני לימין. עד כדי כך הגיעה זהירותו והתרחקותו של אברהם מכל חשש של גזל, ובכל זאת, עם כל זהירותו הרבה, כשבא לידו הנסיון של שלל מלך סדום, ואם כי לא היה בזה כל חשש של איסור גזל ולא החמיר בכך אלא משום ההצנזרי של חסידות, לא האמין בעצמו שיוכל לעמוד בנסיון זה אף לגבי חוט ושרוך נעל וראה צורך לסייג את עצמו בשבועה ובהרמת ידו לה' אל עליזן.

ואם יש הכרח בסייגים ובגדרים כאלה כנגד היצר לגבי אברהם אבינו, האדם הגדול בענקים עם כל כוחותיו העצומים, לגבי כל אדם על אחת כמה וכמה, ואם בהחלטה הבאה מצד ההכרה השכלית בלי ציווי כלל כך, כמה צריך אדם להגדיר את עצמו כנגד יצרו בדברים שלא הגיע אליהם מצד הכרתו כי אם מצד ציווי של מקום, וכבר אמרו חז"ל : „גדול המצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה» (ב"ק פז), כי למצווה יש אגרא טפי, משום שעליו לדאוג ולהצטער יותר לעמוד כנגד יצרו (ראה תוס' קידושין ל"א ובע"ז ג), ואם כן איפוא כמה יש לאדם הבא מצד הציויי לטכס עצות בנפשו ולקבל עליו סייגים וגדרים כדי שיוכל לעמוד כנגד יצרו אף בדברים הקלים ביותר.

וכן פירשו חז"ל את הפסוק „והיו הדברים האלה על לבבך» ש„מכאן היה ר' יאשיה אומר צריך להשביע את יצרו, שכן אתה מוצא בכל הצדיקים שהשביעו את יצרם», והוא"מביא ראייה בין השאר גם מאברהם שאמר „הרמותי ידי אל ה' אל עליזן וכי' אם מחוט ועד שרוך נעל ואם אקח מכל אשר לך» (ראה ספרי ואתחנן).

למדנו מכאן יסוד גדול, עד כמה האדם מקושר אל החומר, ומה תקיף הוא האל זר שבגופו של אדם – זה יצה"ר! (שבת ק"ה) שעל אף כל הנסים והאותות – הגלויים בכל העולם כולו – שנעשו לאברהם אבינו במלחמה זאת, שבא והציל אותם מכליון, ומחזיר להם רכושם שכבר נתייאשו ממנו, וככתוב בפרשה : „וישב את כל הרכוש וגו' וגם את הנשים ואת העם». ומלך סדום מכיר זאת וכי' כאמור, ובכל זאת... כשהוא נזכר בממונו שהי' לו פעם – ממון זה שוכה בו אברהם מן הדין בחזקת מלחמה, ומן ההפקר ממש – אעפ"כ אילו הי' אברהם אבינו לוקח מרכוש זה – אפי' דבר קל כחוט ושרוך נעל – עתיד הי' לומר „אני העשרתי את אברם"! כי כן טבע בנ"א – אהבת עצמו מעבירתו על דעתו ומעורת עיני שכלו – ונעשה כאיש בער וכסיל אשר לא ידע ולא יבין מה שכל העולם כולו – וגם הוא בתוכם – ראו בעיניהם וידעו זאת בפשיטות וכאמור.

בית אהרן

על התורה ועל העבודה

הרימותי ידי אל ה' אל עליזן · זש"ה שמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אִמֶךָ · ונוכל לומר הלא ידוע כי אמרתי עולם חסד יבנה . ומזו המדה מתחיל עולם הבנין · ובמה שהורשית התצונן ועיקר עבדות הצדיקים בזה העולם לייחד כל העולם הנקרא ימי הבנין לבחי' שלמעלה מן הבנין היינו לחכמה הקדומה שזה נקרא קודש כי אצות העולם היו כ"א כפי צחינה שלו וכל אחד ואחד ע"י בחי' שלו יחדו כל העולם לחכמה עליונה · וזה ידוע כי המדות נקראו ידים וע"י הידים יכול לבוא לבחי' קודש · לואת לנו אומרים שאו ידיכם קודש היינו שצריך לייחד כל המדות לבחי' קודש· ולזה אסור להגביה הידים יותר מנוצה הראש · וזה אמר אברהם הרימותי ידי אל ה' אל עליון שיחד אותה לבחי' הנקרא אל עליון · וכפי דאיתא בספרי קדושים בחי' הנקרא אל עליון · ולזה מביא המדרש שמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אִמֶךָ · כי המדות נקראים בנים ולייחד הכל לבחי' אבא ואימא זהו חכמה ובינה :

תורת אמת

מאת כבוד קדושת אדונינו מורינוובחינו אישאלאחיים קדוש ומדור אייהו דבי עליוא: צדיק יסוד העולם. בוצינא דנתורא, אור העיקרם

רבנו **יהודה ליב איג'ר** תוקללותה מלובין

כדרכ הנאן המפורסם נדע ביהודה ובישראל גדול שמו ודבר **שלמה איג'ר** וצלהת .

בנו של תנשר הנחיל אביר הדועים נאן הנאונים קדוש ומדור עשרת תפארת ישראל רבן של כבודת .

רבי **יעקבא איג'ר** תוקללותה

אם מחוט ועד שרוך נעל . ואם אקח מכל אשר לך . איתא בגמרא בשכר מחוט זכו בניו לחוט של חכלת . ובשכר שרוך נעל זכו בניו לרצועות של תפילין . שתי המלות האלה מורים ומגלים לעין כל שישראל עם הקודש נלטיינו ונבדלו מן האומות עובדי כו"ם . לבגתי התערב בהם . כ"א להיות מופרשים ומובדלים מהם מכל וכל . וכאשר אמר מלך סדום לאאע"ה . והרכוש קח לך . ולא רצה לקבל ממנו לכל היות להם שום אחיזה ושיוכות אליו . ולא יתערבו בו אפי' כחוט . וחכו פנימיות קדושת מלות הכל . לכן זכו בניו עי"ן למלות הנ"ל במעשה צפועל . חוט של חכלת . ורצועות של תפילין . להיות כל האומות ההם מובדלים מהם וחרדים ויראים מהם : כי קדושת מלות אלו פעלו לכל יקרב זר אליהם ח"ו להחרידם ולקחת מאחם מאומנה . רק שיהיו מובדלים ומופרשים מהם . ואדרבה הם יפחדו וייראו מאחם . וכאשר על מלות תפילין מקרא מלא דבר הכתוב . וראו כל עמי הארצ וגו' ויראו ממר . ואמרו ז"ל אלו תפיליו שצבאש :

מי השקוח

נאמן ונלקט כאשר נזכר ספארי בכור אדמי"ר חרב הגדול והקדוש נר ישראל, עמוד הסיני, פניש החוק, בוצינא קדישא, איש אליקים בכור קדושת שמו תפארתו

מורינו רבי מרדכי יוסף וצ"לח"ה מאויכבא

גדול ממנו והודה מעלתו .

הרימותי ידי אל ה' כו', הענין שלא רצה לאע"ה להכות ממלך קדום אף שמלינו שקבל מפרעה ומאצנימלך, יען כי הליכתו להליל את לוט הי' לריך צינר, כי צלוט הי' נמלא כח עוצ לפי שנולדו ממנו נעמי העמונית ורוח המואבית , והיתר הי' רע כי נולדו ממנו עמון ומואב כמו שנמצאצד, והולדך לצרר א"ע שכל כוונתו לא היחה צעומק רק להליל השתי פרידות טויות וצכל מקום שהאדם לריך לצירורין אז העלה היעולה לו לקלק ולהסיר חסילה את כל כגיעותיו להנאחר, ואז יצרר הש"י שאף מה שעשה נגד המשפט גם זה הי' טרז כי עח לעשות לה'הפרו חורחך, ולפי שהי' נעלם מאאע"ה צשעת מעשה עומק הכוונה לפיך לא רצה להכות, וכן הוא הענין צדוד המלך ע"ה שהלך עם אחיש מלך גח, שלא רצה להכות מהשלל, כי גם זאת הי' נגד המשפט כי אף שלא הלך צכוונתם כי כוונתו הי' לש"ט

ספר

בית יעקב

על התורה

ספר בראשית

והוא חיודיש תורה לכאר דברי התורה בביאור המקובל מפי חכמינו ול התנאים והאמוראים כסדר הקבלה האמתית המקובל דור אחר דור ותבאר בביאור רחב וברור בלשון חכמים ולשון חסידים למען ירין הקורא כי להבין דברי התורה ודברי חכמינו ול בשם ומדרש חזק, ותבארו בספר הזה מפי רבינו הרב הגאון הקדוש התמיד המפורסם חומר נוע חרשישים כקשת מרני רבי יעקב וללהת כהרב הגאון הקדוש החסד מורנו רבי מרדכי יוסף וללהת מאויבוציא כמו שנבאר בחקיקמה ובפתח השער .

(ד) הרימותי ידי אל ה' וגו' הוא נגד שכם .
והוא שדנר שיסופק לאדם וסלרך לשהכר העלם בזה שיסלק האדם כל נגיעותיו וכאן היה ח"א מסופק אם לילך ולהליל את לוט ואם יחדל כי הדנר היה נופס לכאן ולכאן שנולדו ממנו רוח המואבים ינעמס העמונית וכנגד ילאו ממנו שצבי גישי דירושלים ויהי לריך שדנר להחברר ואף שנאמת היה כוונת אברהם להליל רק השתי פרידות טויות מ"מ היה לריך צירור אזוי נמלא בו אחיזה נגיעס ללוט לכן היה מסלק כל הנגיעס בוו הפעולה . וכן כשכבש יוסעפ את יריחו כשצת ויהי לריך צירור לזה החרימס שלא יהיה ממנה שום הנאה כדכתיב (יחושע ו) וואת נקרא שנת שכן שנת מצרר את כל מפשי אדם שצששט ימי החול שסס לשמים . ואף פרשת ומלכי דק מלך שלם כווציא לחס ויין והוא כסן לאל עליון הוא נגד שנת והוא כי כסן היינו עובד ה' ומפני שהים מכיר את ח"א לדיק לא כסין לתם זה מסר את נפשו להליל את לוט